

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка
Державний архів Полтавської області
Полтавської обласної державної адміністрації
Архів управління Служби безпеки України в Полтавській області
Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського
Полтавська обласна наукова бібліотека імені Івана Котляревського**

***Репресована культура України:
регіональний вимір***

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної Internet-конференції
9 квітня 2015 року

**Полтава
2015**

УДК 94(477):930.1(477)
ББК 63.3(4Укр)6
Р 41

Рекомендовано до друку науково-методичною радою ПолтНТУ
Протокол № 12 від 2 липня 2015 р.

Редакційна колегія:

Іваницька Ірина Олександрівна – декан гуманітарного факультету, кандидат хімічних наук, доцент, голова робочої групи

Передерій Ірина Григоріївна – професор кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, доктор історичних наук, доц., заступник голови робочої групи

Дорошенко Світлана Михайлівна – доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, к.філол.н., доц.

Ісаєнко Тетяна Костянтинівна – доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, к.пед.н., доц.

Лисенко Алла Василівна – доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, к.пед.н., доц.

Нарадзько Андрій Валерійович – доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, к.і.н., доц.

Тєвікова Ольга Валентинівна – доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, к.і.н., доц.

На пошану фундатора кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Ю.Кондратюка, кандидата історичних наук, доцента Кочерги Н.К.

Тези в збірнику подані в авторській редакції

Р 41   Репресована культура України: регіональний вимір: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Internet-конференції 9 квітня 2015 року [Текст] / відп. ред. І. Г. Передерій / Полтавський нац. тех. ун-т ім. Ю.Кондратюка. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 189 с.

До збірки включені тези доповідей науковців, аспірантів, студентів присвячені дослідженню проблеми репресованої культури України, яка є надзвичайно актуальною з погляду засвоєння уроків історії.

Для всіх, хто цікавиться історією української культури.

© Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка, 2015

2. Державний архів Служби безпеки України, спр. 50021.

3. Мірза-Авакянц Н. Читанка з історії України / Н. Мірза-Авакянц. – Х., 1922. – Ч.І., вип. І. : Доба староруська. – 218 с.; *Її ж.* Нариси з історії України. – Х., 1928. – 34 с.; *Її ж.* Історія України в зв'язку з історією Західної Європи. – Х., 1929. – Ч. І. – 246 с.; *Її ж.* Селянські розрухи на Україні 1905 – 1907 року. – Х., 1925. – 71 с.; *Її ж.* Селянські повстання на Полтавщині та Харківщині 1902 року. – Х., 1925. – 46 с.; *Її ж.* З побуту української старшини кінця XVII віку // Записки Українського наукового товариства дослідників старовини й мистецтва на Полтавщині. – Полтава, 1919. – Вип. І. – С.17-60 (Репринтне перевидання у: Козацькі старожитності Полтавщини: Збірник наукових праць. – Полтава, 1994. – Вип. 2. – С. 33-76); *Її ж.* З історії українського селянства // Знання. – 1924. – № 8. – С. 6-9; *Її ж.* Нариси з історії суду в Лівобережній Україні у другій половині XVII століття // Науковий збірник Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури. – Х., 1926. – Ч.2-3. – С. 79-96; 1927. – № 6. – С. 63-75; *Її ж.* [Рецензія]. «Україна». Науковий трьохмісячник українознавства під редакцією акад. М.Грушевського. – Кн. 1-2, 1924 р. Держвид. України. К., 1924, ст. 206, ц. 2 крб. // Червоний шлях. – 1924. – № 11-12. – С. 192-294; Поетичний елемент при навчанні історії // Вільна українська школа. – 1917. – № 3-4. – С.140-149.

4. Мірза-Авакянц Н. Ю. Українська жінка в XVI–XVII ст. / Н. Ю. Мірза-Авакянц. – Полтава : Печатне діло, 1920. – 92 с.

5. [Щепотьев В.] Про життя та діяльність Полтавського Наукового при ВУАН Товариства за минулі роки (1919–1927) // Записки Полтавського наукового при ВУАН Товариства. – Полтава, 1928. – Вип. 2. – С. V–XIV.

ЮРІЙ БУДЯК (ПОКОС) – УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТЯНИН І ЛІТЕРАТОР, ЯКИЙ ВПЛИНУВ НА СВІТОВУ ІСТОРІЮ

Передерій І.Г., доктор історичних наук, професор

Полтавський національний технічний університет ім. Юрія Кондратюка,
Домаренко О.Я.,

Карлівська гімназія імені Ніни Герасименко Карлівської районної ради
Полтавської області, учениця 10-ого класу, член Полтавського територіального
відділення МАН України

Дослідження біографій видатних постатей рідного краю, котрі посіли помітне місце в історії не лише України, але і певним чином вплинули на події світового масштабу, є важливим завданням вітчизняної історичної науки, адже такі «відкриття» мають не лише пізнавальне, а й неабияке виховне значення. Саме до подібних особистостей належить наш краєнин, український поет, прозаїк, журналіст, громадський діяч, педагог Юрій Якович Будяк (справжнє прізвище – Покос). Упродовж тривалого часу його ім'я було викреслене з офіційної історії.

Народився він у селі Красногірка Костянтиноградського повіту Полтавської губернії, тепер Машівського району Полтавської області [1,

с. 461]. Точна дата народження діяча невідома: в одних джерелах вказується 1878 р., в інших – 1879 р. [2, с.226]. Походив Юрій із селянської родини. Закінчив церковно-парафіяльну школу. В ранній юності був змушений залишити рідний дім і вирушив до Катеринослава, потім – до Криму, а пізніше – на Кавказ. Деякий час він ходив у море матросом, працював вантажником, бляхарем, помічником аптекаря. Одночасно вчився, щоб екстерном закінчити гімназію. Будяк багато подорожував, побував у Єгипті й Сінгапурі. З 1895 року розпочав літературну працю [3, с. 285].

Згодом як офіцер російської армії, доброволець, юнак брав участь в англо-бурській війні 1899 – 1902 рр., котра, як відомо, була першою імперіалістичною війною в історії людства. І хоча її події відбувалися далеко від Європи, проте вони мали значний резонанс не лише в середовищі тогочасного політикуму, а й серед представників громадськості. У Російській імперії остання переважно співчувала бурам [4, с. 42]. Тут почали формуватися загони добровольців, які йшли на допомогу колонізованому народові. Записався добровольцем на фронт і Юрій Будяк. Саме там, у південній Африці, доля й присудила українцю врятувати молодого англійського журналіста, майбутнього прем'єр-міністра Великобританії, який став одним із найвидатніших репрезентантів світової політики ХХ ст. лорда Уїнстона Леонарда Спенсера Черчилля.

Подія трапилася в листопаді 1899 р. Її перебіг відтворює за спогадами самого Ю. Будяка відомий український письменник Василь Минко у своїй автобіографічній повісті «Червоний парнас» [5, с. 32]. Обидва літератори у 1920-их рр. належали до літературної організації селянських письменників «Плуг», товаришували. Вірогідно, Ю. Будяк розповідав В. Минкові про той далекий епізод і свою мимовільну причетність до порятунку майбутнього політика світового рівня. На момент описуваних у повісті подій Юрій Будяк, який уже добре оволодів мовою та звичаями південної частини африканського континенту, командував невеличким партизанським загonom. Цей загін уночі нападав на ненависних бурам англійців-колонізаторів і знищував їх. Досить жорстокі дії загону сам Будяк пояснював тим, що гуманізм у такій війні неприйнятний. Але час від часу під час згаданих військових акцій англійців рятували від смерті й брали в полон. Так учинили й з одним англійським офіцером, кореспондентом газети «Morning Post» Уїнстоном Черчиллем, який поїхав до Африки для опису подій англо-бурської війни у пресі. Побачивши посвідчення кореспондента, котре Черчилль показував усім, щоб на нього звернули увагу, Юрій Будяк, який сам спробував себе на ниві журналістики ще напередодні англо-бурської війни, за 25 фунтів викупив англійця, таким чином урятувавши йому життя. Так син безземельного полтавського селянина Юрій Покос, урятувавши найвидатнішого англійця ХХ століття, нащадка герцогів Мальборо лорда Уїнстона Леонарда Спенсера Черчилля, мимоволі вплинув на перебіг світової історії.

На жаль, єдиним свідченням правдивості цієї історії є лише згадані раніше спогади самого Ю. Будяка, занотовані свого часу та відтворені

В. Минком. Сам же У. Черчилль у власних мемуарах стверджував, що перебував у полоні не один день, а цілих два місяці, а визволення з нього подавав, як сповнену небезпек утечу [6, с. 267 – 284]. Той факт, що Черчилль не згадує про українця, цілком можна пояснити бажанням політика героїзувати власний життєвий епізод перебування в полоні, адже ризикована втеча від ворога має значно привабливіший вигляд, аніж викуп офіцером-іноземцем.

Повернувшись на Батьківщину, Ю. Покос тривалий час працював учителем на селі, поєднуючи вчительську працю з літературною та активною громадською діяльністю. Брав участь і в революційних подіях 1905 – 1907 рр., за що був переслідуваний царською владою [7]. У своїй педагогічній роботі цього часу діяч обстоював навчання рідною мовою, прищеплював учням любов до української літератури, що викликало незадоволення шкільного начальства. Одночасно Ю. Будяк активно співпрацював з українськими періодичними виданнями. Його революційні поезії друкувалися в першій українській газеті Лівобережної України «Хлібороб», у «Громадській думці», «Українській хаті», «Раді», «Селі», «Засіві», «Бджолі», «Киевской старине» та інших виданнях. У дореволюційний час Будяк видав поетичні збірки «На полях життя» (1909), «Буруни» (1910), історичні поеми «Невольниця-українка» (1907) та «Пан Базалей» (1911). Ще одна надзвичайно цікава публікація тієї доби – стаття Юрія Будяка «Юліюш Словацкі», присвячена визначному польському поетові й драматургу [8].

З 1912 р. навчався в Київському політехнічному інституті. Під час Першої світової війни його призвали на фронт, і з 1916 р. Ю. Покос навчається в Одеській школі прапорщиків, яку змушений був залишити через хворобу [9, с. 77].

Після повалення російського царизму в лютому 1917 р. Ю. Покос став активним діячем українського національного руху. В період визвольних змагань він обирався заступником голови білоцерківської «Просвіти», незначний час працював в апараті Центральної Ради, в уряді Української Народної Республіки [10].

Відомо, що з 1917 року і до середини 1920-их років Юрій Якович мешкав у Білій Церкві, де вчителював [11, с. 288]. За часів української революції, як відомо, активно розбудовувалася українська національна система освіти, адже український народ у дореволюційний час був позбавлений рідномовної школи на всіх її щаблях. Особливо гостро стояла справа створення української середньої школи на селі та у невеликих містечках. За доби Центральної Ради, коли згаданий процес було лише розпочато, молода Українська держава, що тільки-но переживала власне становлення, могла лише декларувати права українців в освітній царині. Однак реалізація цих декларацій вимагала значних матеріальних засобів, яких у країні в тих умовах просто не було. Тому втілення у життя забезпечених державою на законодавчому рівні освітніх вимог українців здійснювали на практиці органи місцевого самоврядування, різноманітні громадські організації, культурно-просвітні товариства, вчительські спілки, а також кооперативи [12, с. 124 – 125].

У Білій Церкві українська гімназія імені Б. Грінченка була створена 22 грудня 1917 р. зусиллями і на кошти місцевої земської управи [12, с. 150]. Є свідчення, що Будяк був одним із її засновників-організаторів та педагогів. Це був типовий для того часу середній навчальний заклад, яким Генеральне Секретарство освіти давало права державних гімназій. На навчання приймали дітей з 14 років на конкурсній основі, основний контингент – учні з селян, навчалися також кілька єврейських дітей. Курс навчання тривав 4 роки, впродовж яких опановували програму 8-ми класів. Основна увага приділялася вивченню української мови, літератури та історії. Учні білоцерківської гімназії створили український хор, діяв тут і драматичний гурток. У 1920 р. навчальний заклад було закрито радянською владою. Українські гімназії, у тому числі й білоцерківська, перебували тоді в епіцентрі українського національно-визвольного руху, до якого активно долучився і Юрій Покос.

Відомо, що, як представник місцевого відділу освіти, Ю. Покос був безпосередньо причетний до організації музею в Білій Церкві. Юрій Якович працював у складі спеціальної комісії з передачі колекції пам'яток графині М.Є. Браницької у відання Білоцерківського повітового відділу народної освіти. Ця комісія була створена 14 лютого 1920 р. Із 15 лютого по 7 квітня 1920 р. члени комісії відібрали та перевезли до приміщення пансіону міської гімназії найбільш цінні пам'ятки з колекції Браницької, склали їх детальний опис. На жаль, завершенню роботи з упорядкування колекції М.Є. Браницької завадила окупація в травні 1920 р. Білої Церкви польськими військами. Після того, як у червні того ж року вони залишили місто, повітовий відділ народної освіти доручив комісії у тому ж складі завершити наукову обробку архівних матеріалів, котрі вціліли в палаці Браницької, та вжити заходів щодо охорони пам'яток, що опинилися на антикварному ринку. Саме ці скарби мали поповнити фонди музею, який створювався на основі колекцій М.Є. Браницької при повітвідділі народної освіти [13, спр. 6].

У вересні 1920 р. завідувач позашкільного відділу народної освіти Ю.Я. Покос став головою Білоцерківського повітового комітету охорони пам'яток мистецтва і старовини [11, с. 89-90]. 4 березня 1922 р. Юрій Якович був арештований радянською владою за звинуваченням у причетності до так званої Козачої ради Правобережної України. У протоколі допиту від 27 квітня 1922 р. зі слів заарештованого записано: «...в старое время за революц[ионную] деятельность находился под следствием в Жандармск[их] Управлениях... Живу я безвыездно в Б. Церкви с 1917 года. ...Никогда никакой агитацией против Сов[етской] власти я не занимался, да и не мог заниматься, как старый революционер, принимавший активное участие в революционном движении в течение 25 лет» [13, спр. 74544]. Але такі свідчення Покос був змушений дати під впливом складних обставин, у яких опинився. Юрій Якович був звільнений з-під арешту 4 травня 1922 р. з підпискою про невиїзд.

Протягом 1922 – 1924 рр. органи ВЧК двічі заарештовували Ю. Покоса за організацію урочистої зустрічі Симона Петлюри в 1918 році у Білій Церкві [9, с. 77]. Це був звичайний вияв більшовицького терору, спрямований проти

активних учасників українського національно-визвольного руху дореволюційного і революційного часу. Після остаточного придушення селянського повстанського руху та запровадження на початку 1920-их рр. НЕПу масове знищення людей більшовицьким режимом із політичних мотивів пішло на спад. Влада вжила деяких заходів щодо спрямування каральної політики в легітимне русло та намагалася забезпечити дотримання елементарної законності. З'явилися кримінальний і кримінально-процесуальний кодекси. Місце ВУЧК зайняло Державне політичне управління України (ДПУ) з порівняно обмеженими каральними функціями. У той же час у країні продовжувалась безжальна боротьба з інакомисленням.

У 1920-их рр. Юрій Будяк цілком зосередився на літературній діяльності. Належав до літературної організації селянських письменників «Плуг». Друкувався в «Червоному шляху», «Плузі», «Плужанині», «Червоних квітах», «Глобусі». Як «пробу пера» написав твір «Жовтнева казка». Але згідно з указівкою ДПУ, направленої до місцевих «пунктів політичного контролю», цей твір підлягав вилученню з бібліотек упродовж десяти днів.

Спробував Ю. Будяк себе і як драматург, створивши п'єсу «Під промінням Червоного Жовтня». Його авторству належать також оповідання «Заблукали» (1928 р.), книга повістей «До великої брами» (1929 р.). Але найбільше писав для юних читачів. Його твори «Маленьким діткам», «На вовка» та «Стрільці-ловці» (1927 р.), «Гриць-бешкетник», «Зозуля-регендуля», «Лелека з далека», «Загадочки-думочки», «Мак та жито» і «Заблукалий» (1928 р.), «Шкодливий цап», «Хоробрі музики» (вперше надрукований у 1962 р.) зажили великої популярності в Україні, були перекладені російською й білоруською мовами [14, с. 91].

На початку 1930-их рр. у Радянському Союзі почалася нова хвиля репресій. Після вбивства в грудні 1934 року С. Кірова по всій державі прокотилися арешти. У середині грудня були арештовані й згодом розстріляні друзі Ю. Будяка і члени «Плугу» Г. Косинка, Д. Фальківський, О. Влизько, К. Буревій та С. Пилипенко. 1 лютого 1935 р. у Києві арештовують і самого Ю. Покоса [15, с. 185]. 28 жовтня 1935 р. особливою нарадою при НКВС СРСР він був засуджений на п'ять років виправних трудових таборів. У обвинувальному висновку, підготовленому уповноваженим НКВС УРСР Проскураєвим, йому інкримінувалася приналежність до контрреволюційної організації, активна контрреволюційна діяльність і терористичні настрої, тісні зв'язки з розстріляним Григорієм Косинкою та арештованим керівником «Плугу» Сергієм Пилипенком. Пригадана йому була й короткочасна служба в апараті Центральної Ради, співробітництво в українській дожовтневій пресі, котру потрактовано як націоналістичну. Покарання відбував у Карагандинському таборі НКВС, потім – в Ухті та Воркуто-Печорському таборі.

По закінченні строку покарання Юрій Покос був звільнений 1 лютого 1940 р., повернувся до Києва, де прожив ще два з половиною роки на Куренівці, біля Кирилівської церкви. Після визволення зі сталінських таборів Ю. Покос

(Будяк) більше не займався жодною літературною творчістю. Помер під час німецької окупації 28 вересня 1942 р. Причиною смерті стало виснаження організму від постійного недоїдання. Похований на Куренівському кладовищі в Києві. Реабілітований 7 лютого 1958 р. Верховним судом України [9, с. 77 – 78].

Юрій Будяк (Покос) був палким патріотом України, людиною високих моральних принципів, небайдужим до чужої біди, активним учасником національно-визвольного руху початку ХХ ст., талановитим письменником, творчість якого була перервана репресивною політикою тоталітарної радянської системи. У своїх творах він стверджував самотність української культури та історії, сприяв популяризації українського друкованого слова і розвитку української літератури.

Джерела та література

1. Полтавщина. Історичний нарис. – Полтава: Дивосвіт, 2005. – 592 с.
2. Український радянський енциклопедичний словник / Редкол. А.В. Кудрицький (відп. ред.) та ін. – 2-е вид. – Т.1. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1986. – 856 с.
3. Козюра В., Козюра І. Письменник-краянин Юрій Будяк / В.Козюра, І.Козюра // Рідний край. – № 2 (27). – 2012. – С. 285 – 290.
4. Англо-бурская война 1899 – 1902 гг. По архивным материалам и воспоминаниям очевидцев. / Авт.-сост. Н.Г. Воропаева и др. – М.: Издательская ф-ма «Восточная литература» РАН, 2001. – 528 с.
5. Минко В. Червоний Парнас: сповідь колишнього плужанина / Василь Минко. – К.: Радянський письменник, 1972. – 228 с.
6. Уинстон Черчилль. Мои ранние годы: 1874 – 1904 / Пер. с англ. Е. Осеновой, В. Харитоновой. – М.: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2012. – 368 с.
7. Покос Ю. Записки учителя 1899 – 1906 рр. / Юрій Покос // ЛНВ. – 1909. – Річник XII.
8. Будяк Ю. Юліуш Словацкі // ЛНВ. – 1910. – Річник XIII.
9. Ільєнко І. Юрій Будяк / У кн.: З порога смерті (Письменники України – жертви сталінських репресій) / За ред. О. Мусієнка. – К.: Радянський письменник, 1991. – 494 с.
10. Доленко В. Українець врятував Черчилля і помер від голоду / В. Доленко // Вісник. – 2012. – 2 вересня.
11. Сосни замість обелісків (Білоцерківський мартиролог) / Упорядник В.О. Коломієць. – Біла Церква: Білоцерківське Добровільне Товариство Незаконно Репресованих, 2011. – 498 с.
12. Передерій І.Г. Розбудова національної системи освіти в Україні за доби Центральної Ради: монографія / І.Г. Передерій. – Полтава: Вид-во ПолтНТУ, 2009. – 160 с.
13. Матеріали Білоцерківського державного краєзнавчого музею.
14. Юрій Будяк // Письменники Радянської України. 1917 – 1987: бібліогр. довід. / Авт.-упоряд. В.К. Коваль, В.П. Павловська. – К.: Радянський письменник, 1988. – 579 с.

15. Будяк (дійсне прізвище Покос) Юрій // Енциклопедія українознавства. Т.1 : А-Г / Голов. ред. В.Кубійович. – К.: Глобус, 1995. – 400 с.

1937 – 1938 НАВЧАЛЬНИЙ РІК У ПОЛТАВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ ІНЖЕНЕРІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО БУДІВНИЦТВА

Кочерга Н.К., кандидат історичних наук, доцент

Указом Президента України від 21 травня 2007 р. за №431 встановлено щорічне відзначення у третю неділю травня Дня пам'яті жертв політичних репресій «з метою належного вшанування пам'яті жертв політичних репресій, привернення уваги суспільства до трагічних подій в історії України, викликаних насильницьким упровадженням комуністичної ідеології, відродження національної пам'яті, утвердження нетерпимості до будь-яких проявів насильства проти людства» [1].

За майже десятиріччя з часу підписання Указу Президента України здійснена велетенська організаційна робота як державних установ, так і громадських організацій для здійснення науково-дослідницького вивчення відкритих Службою Безпеки України (СБУ) архівних справ. За архівно-кримінальними справами працівниками обласних науково-редакційних груп виявлено й складено картки на понад 700 тисяч громадян України, яких лише в 1937 – 1938 рр. засуджено 197 617 осіб, левову частку з них приречено до страти – 122 237 громадян [2].

Дослідження архівних справ управління СБУ в Полтавській області, відкритих у роки незалежності нашої держави, дало змогу цілісно проаналізувати творче життя і долю полтавської наукової інтелігенції, зокрема викладачів, працівників та студентів Полтавського інституту інженерів сільськогосподарського будівництва. Він був створений 18 серпня 1930 р. на базі центральної садиби колишнього Інституту шляхетних дівчат, площа цієї будівлі на той час становила 11 000 тис. кв.м., уключаючи 885 м. кв. навчальної, яка складалася із 31 кімнати. З них під аудиторіями – 13 кімнат, лабораторіями – 4 кімнати (опору матеріалів, будівельних матеріалів, гідравліки й хімії), 4 кабінети (марксизму-ленінізму, фізики, геодезії, фізкультури), адміністративних приміщень – 11 кімнат.

У 1937 – 1938 н.р. контингент студентів Полтавського інституту інженерів сільськогосподарського будівництва налічував 480 осіб, штат викладачів, які їх навчали, – 36 осіб. Бібліотека мала площу 120 кв.м. , налічувала 47, 5 тис. примірників книг. У 1938 р. захистили успішно дипломи інженерів сільськогосподарського будівництва – 72 спеціалісти [3].

Навчальний заклад мав всесоюзне підпорядкування, розподіл фахівців здійснювався від Ужгорода до Владивостока.

Першими директорами Полтавського інституту інженерів сільськогосподарського будівництва були Д.І.Ілляшенко та Т.Т.Манько. І якщо Дмитро Іванович Ілляшенко пропрацював директором Інституту з 1930 по 1935 рік, а потім був переведений із підвищенням до Києва, де в кінці 1935 р. був заарештований, потрапивши під хвилю арештів, пов'язаних із убивством